Ілона Єрмілова

БЕЗРОБІТТЯ ТА МІГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ

Молодь є найбільш динамічною частиною суспільства і характеризується специфічною роллю і місцем у системі суспільних відносин. Від того, які позиції та активність молодого покоління, залежить соціальний розвиток суспільства. Проблема соціального вибору молоді на початку її життєвого шляху завжди є актуальною, бо вона – майбутнє країни.

Невід'ємною частиною життя кожної працездатної людини є робота. Незалежно від її змісту, рівня вимог, що ставляться до працюючого, ступеня складності і відповідальності, кваліфікованості, вона визначає весь життєвий уклад, систему суб'єктивних цінностей, життєві перспективи особистості.

Однак, сучасні соціально-економічні реалії, зокрема, низький рівень ефективності української економіки великою мірою впливають на зайнятість молоді. Загалом, згідно з даними Міжнародної організації з міграції, за кордоном працює понад 5,8 млн українців і серед них значну частку складає молодь – це особи віком 20–35 років. Як вважає Н. І. Корпачова, однією з причин, яка спонукає сотні тисяч мігрантів щороку залишати рідні місця в пошуках кращої долі за кордоном є саме можливість заробити більше, ніж у власній країні [1, с. 5].

В умовах ринкової економіки проблема працевлаштування молоді набуває нових властивостей – з одного боку, питання працевлаштування надзвичайно значущі для молодих людей, з іншого – реалізувати свої потреби у професійній сфері вдається далеко не кожному. Змінити ситуацію у цьому питанні неможливо без кардинальної зміни усієї економічної, соціальної і правової політики держави та досягнення реального попиту на кваліфіковану, відповідальну працю з високим рівнем її оплати.

Головними причинами, які змушують українську молодь залишати свої оселі в пошуках кращого життя, є економічні. Низький рівень заробітної плати, трудності з працевлаштуванням, нестабільність розвитку української економіки, яка в останні роки посилилася. За даними дослідження Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України «Зовнішня трудова міграція населення України», основною причиною виїзду за кордон 6 з 10 міґрантів є низький рівень оплати за відповідну працю в Україні [2, с. 10].

Більшість молоді готові залишатись в Україні за однієї умови – якщо будуть зміни на краще у різних аспектах діяльності суспільства. Зараз ми цього не бачимо, а тому молодь виїжджатиме і в подальшому. І це пояснюється тим, що немає достатньої кількості якісних робочих місць.

Разом з тим, мова тут йде не про безробіття, бо робота, як така, в Україні є, з обсягами приблизно втричі більшими, ніж кількість працездатного населення. Але якісне робоче місце – це коли є висока заробітна плата за європейськими стандартами, а також можливість кар'єрного росту та розвитку.

Оскільки за кордон виїжджають переважно молоді люди, це не може не позначитися негативно на трудовий потенціал населення. Можна виділити основні негативні наслідки трудової міграції: поперше, виїжджає більша частина трудового потенціалу, в тому числі досвідчені висококваліфіковані працівники, які погоджуються на просту роботу і втрачають свій професіоналізм; по-друге, набувають масштабного характеру соціальні наслідки, зокрема: розпадаються молоді сім'ї, де діти залишаються без одного із батьків; мігранти, працюючи нелегально, не отримують належної медичної допомоги; через тяжкі фізичні навантаження і некомфортні побутові умови втрачають власне здоров'я, що призводить до зниження рівня народжуваності, а це призводе до руйнування трудового потенціалу в України [3, с. 112].

Втрата людських ресурсів – це величезна проблема для України. Адже, окрім міграційних процесів, ми зараз переживаємо і пов'язаний з ними жахливий демографічний спад. І тут держава надзвичайно має бути зацікавлена у тому, щоб повернути працездатних мігрантів та створити їм удома усі необхідні умови. Люди додому повертатимуться тоді, коли бачитимуть у своїй країні перспективи розвитку, а тому має бути впроваджена інноваційна модель функціонування економіки, сформована і реалізована виважена стратегія економічного та соціального розвитку держави.

Таким чином, для того, щоб уникнути або хоча б скоротити міграції молоді необхідно зробити у суспільстві багато економічних, соціальних і політичних перетворень. Але першочерговими завданнями є стабілізація економіки та реальна боротьба з корупцією. Це забезпечить реалізацію життєвих намірів, цінностей, потреб та інтересів молоді, сприятиме їх активній участі не тільки в економічній, але й у інших сферах суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Карпачова Н. І. Трудова міграція з України в контексті загальносвітових міграційних процесів: основні причини трудової міграції / Н. І. Карпачова // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 7. – С. 5–9.
2. Ростова Л. Трудовій міграції – цивілізоване обличчя / Л. Ростова // Профспілки України. – 2010. – № 5. – С. 10–11.
3. Чорна В. О. Трудова міграція молоді як фактор руйнування трудового потенціалу України / Чорна В. О. // Наукові праці. Соціологія. – 2014. – Вип. 222. – Т. 234. – С. 109–112.